

ЊИВА

Ратарски недељни лист.

Број 43.

24. (11.) октобра 1915.

XVIII. год.

Претплата је: 3 круне на целу годину.
Излази сваке недеље.

Уредништво и наклада «Њиве» је:
Budapest, Egyetem-utca 4.

Излази и на мађарском, словачком, рушњачком, румунском и немачком језику.

Наш министар.

Барон Имре Гиљањ министар пољопривреде је поводом уписивања на трећи ратни зајам, управио на наше газде овај позив:

Мађарска се Влада на прагу петнајстог месеца рата поново обраћа народу, да би покриће ратних трошкова поново црпела са извора народног иметка. Приликом првога и другога уписивања ратног зајма, наше је друштво, руковођено намером, да се рат одлучно настави, у свом одушевљењу, поуздању и пожртвованости знатну своту дало држави. Видело се, да смо толико исто јаки у економској и материјалној борби, колико смо јунаци на ратишту и у убилачкој ватри. На прва два ратна зајма народ је уписао више од два и једну четвртину милијарде круна.

Не сумњамо, да ће наш народ сада, када су тако велики циљеви за које се боримо и када су досадашњи и будући успеси толико значајни, у још већој мери вршити своју родољубиву дужност.

Наш је газда и досада допринео за нашу победу огромних жртава не само у крви, него и у новцу. Па ипак је сигурно, да ће се и поводом трећега ратног зајма у што већој мери одазвати. Жетва је била доста издашна и добро се уновчила, па је газдама знатна приштеда остала, те се не може воровати, да ће наш сељак, који на ратиштима са несравњеном славом бере лаворике, овде на дому имати мање врлина. Држим, да је нарочито потребно малом газди разјаснити, да у овом случају држава и не тражи од њега жртава, него само један добро уносан зајам. Ко не буде

у овоме учествовао а може му се тај са грешном ревношћу гледа крваву борбу милијона својих сународника. Ко свој новац улаже у зајам, тај не помаже само државу, него и себи много користи. Недавно је немачки зајам зато тако сјајно испао, што су у истом највише мале газде учествовале. Био би то од неоцењиве вредности добитак, када бисмо развили овај лепо пошли економски правац, да наш мали газда свој новац улаже у државне папире.

Велике и средње газде ће се сигурно и овом приликом достојнима показати своје прошлости и показати ће, да сопственици наше земље и сада предњаче у пожртвовном родољубљу. То сведочи њина крв, којом су преливена бојишта и њихова, поштовања достојна економска снага, коју они одано стављају у службу домовини.

Новије владине наредбе.

Државна Влада издала је прошлих дана више изнимних наредба, од којих доносимо следеће по нас важније :

Пријављивање кромпира.

У прошлом броју смо написали, да је Влада утврдила највише цене кромпиру. Пошто нам је за опскрбу кромпир врло потребан, то у напред упозоравамо наше газде, њихова добра ради, да ће Влада сама реквизирати кромпир ако до тога буде дошло, да не буду сами добровољно доста кром-

пира износили на пијацу. Последица овога би то била, да би власти куповале кромпир за једну круну јефтиније, него што је највиша цена. Зато најозбиљније упозоравамо газде, да залиху кромпира који имају за продају, пријаве, означивши врсту и количину, Bertoch Ottó, burgonyatermelési gazdasági tanár, Budapest, I. Mészáros-utca 56/b. Много је боље да по општинама пријављују колико имају кромпира на продају. Нека сваки газда оде у општину и тамо каже колико би и каквог би кромпира имао за продају. Општине ће даље већ саме овамо пријавити целу количину. Ако нас газде послушају, постигнути ће, да ће своју залиху кромпира по највишој цени продати и не ће дочекати да по јефтинију цену буде реквирирана.

Максималне цене шећера.

Влада је издала 24. пр. м. нову наредбу о максималним ценама за конзумни шећер. Цене су установљене за све врсте конзумног шећера како за велетржце, који га добављају из творница, тако за мање трговце који га купују из друге руке и напоскон за конзументе у детаљној трговини. У посебним табелама одређују се пристојбе, за које се могу повисити темељне максималне цене с обзиром на допремну тарифу у појединим подручјима. У детаљној трговини повисити ће се по том цене уз коректни поступак за 1—2 ½ филира по килограму. Наредба је стала 4. окт.

www.nb.rs
НА
ВО
ДА
БИ
ВА
КА

снагу. У трговини шећера догађале су се досада велике испекулативне злоупотребе, па је доиста нужно било установити максималне цене и за детаљни промет.

Ограничено дописивање са иноземством и операционим подручјем.

Кр. угарски министар трговине издао је ову наредбу:

У интересу војничке контроле има се дописивање, управљено на иноземство, подврћи што већем ограничењу. Текст листова не сме прекорачити две стране (кварт) листовног папира. Листовима не сме бити приложени прилози, који би садржавали какове вести. Писмо мора бити чисто и читљиво. Тајна писма, као и писање знаковима (брзо писмо) није дозвољено употребљавати. Претесно писање редова као и писање унакрет преко редова забрањено је. Пословна дописивања, ако одговарају горњим установама, могу обсезати и више од двеју страна. Дозвољено је прилагање рачуна, ценика и сличних пословних прилога. Као листовни омоти смеју се употребљавати само такови, који се састоје од једнослојног папира или омотног материјала, те према тому не смеју омоти бити подстављени танким папиром (Seidenpapier) или другим материјалом. Они дописивачи (предавачи писама), који се горњим одредбама не покоравашу, имају сами себи приписати последице, ако им кореспонденција знатно закасни или ако се уопће листови не буду даље отправљали.

Горње одредбе протежу се и на приватне листове, који се одашиљу из операционог подручја. Према томе су и приватни листови из операционог подручја, макар и не били управљени у иноземство, подвржени истим ограничењима.

(Продужићемо!)

После жетве — пре сетве.

V.

Видели смо, да нам усев може још с пролећа страдати. Томе је обично узрок што пропуштамо јесење орање, но има још и других неприлика, које се нарочито с пролећа дешавају. Преко зиме многа биљка ослаби. Када пролеће сине, ове биљке пропадну. Пропадну и први јесењи изданци, јер су они своју дужност још у јесени испунили. Они су припомогли биљци да дубље корен пусти у земљу и да се на тај начин она оснажи. Сада се биљка почиње брже развијати и пушта нове изданке и ново лишће, а старо жути, отпада и труне. Ово лишће, које почиње трунути, пуно је разних штетних гљива, које убрзо нападну и саму здраву биљку. Ово се нарочито онда догађа, ако је пролеће ружно. У почетку ладноћа, а доцније суша јако шкоде усеву, јер су сметња брзом развоју а уз то припомажу, да се плесан и разне штетне гљивице што јаче размноже. Ако је ових гљива много око усева, то већ издалека можемо да осетимо, јер шире неки непријатан задах.

Ову пролетњу болест наших жита-рица ваља још с пролећа мудро лечити.

Добар газда зна када ће с пролећа употребити дрљачу, а када ваљак. Ако је опазио да је усев услед јаког мрза попустио или је нешто промрзао, онда ће употребити ваљак. Са ваљком морамо опрезно поступати, јер је доцније често опасно њим радити. Када је у усеву пуно трулих изданака и лишћа, а уз то је било дуже време кише, онда не смемо употребити ваљак, јер би њим утиснули у земљу и штетне гљиве, а тим би се зло само повећало. Развијен или болестан усев не прелазимо са ваљком, него га дрљамо.

Дрљати треба ако усев на крају зиме још није влажан и ако је по истом почео избијати коров.

У ово доба дрљањем преврћемо и ситнило тло и на тај начин пуштамо биљци да добије ваздуха и светлости. Истина је, да дрљањем често ишчупамо по коју биљку, но то није толико штета, јер се преостале биљке у толико брже и веселије развијају, те богато надокнађују пропале биљке. Дрљача нека је доста лака. Ако је нужно, може се усев и двапут продрљати.

Са ваљком и дрљачом потпомажемо усеву да се брже развије и уједно га ослобађамо од штетних гљива. Ко пропусти ове пролетње радове, тај ће приметити, да му се усев у месецу мају с почетка маја проређује, суши и црни. Штета ће бити огромна, но сада јој већ нема лека.

Стање усева.

Предпрошлу суботу издао је угар. министар пољоделства извештај о стању усева у Угарској по податцима од 20—23. септембра. У раздобљу од последњег извештаја, до тих дана није било време неповољно: ноћи су додуше биле необично хладне али дани примерено топлији, а кише су престале. Услед тога напредовали су сви пољски послови, а усеви су се повољно даље развијали.

Ипак је помањкање радних сила и предпрега у многом правцу неповољно деловало, те се вршење жита на великим добрима још увек није доготовило, а са истог разлога заостало је орање и јесенско сејање.

За кукурузе било је време уопће пријатно, те је нестало бојазни, да кукуруз не ће дозрети. По садашњем стању тих усева очекује се приплод од 10.56 мет. центи по кат. јутру или у свему 46.10 милијона м. центи кукуруза, а то је за 1.14 милијона мет. центи мање, него што се рачунало 8. септембра, а за 2.26 милијона више него лане.

Боље време повољно је деловало и за усеве кромпира у толико, што је гнилсж обустављен; нарочито у песковитом грунту биће сада кромпир и обилат и одличан квалитетом.

Ратиште крај Серета: Штаб једнога одеа савезничке војске.

Рачуна га се просечно 52.27 м. центи по јутру или у свему 56.85 милијона мет. центи, а то је за 200,000 мет. ц. више него 8. септембра и за 3.71 милијона м. центи више него лане.

Шећерна репа је у јужним крајевима дозрела, само је њено поспремање услед нестанице принрега отештано. Природ је обилат, али услед пређашњих кишна има много корова међу репом. Рачуна се просечно приплод са 136.09 м. центи по јутру или у свом са 25.42 милијона м. центи, а то је незнатно мање но што се рачунало 9. септембра. Лане је било преко 40 милијона мет. центи, али је такођер била за половицу већа површина засејана шећерном репом. Саданњи ће приплод ипак потпуно подмирити нашу унутрашњу потребу шећера.

Хмељ је родио средње, а тако и лан; за дуван, који је дозрео и са веће стране побран, означује се приплод и каквоћом и коликоћом добрим средњим; лудерна има добру ко-сидбу, а мухар добру средњу. Ливаде и пашњаци стоје уопће добро.

Воће је у разним крајевима земље родило различито. За шљиве, јабуке и крушке означује се тргатба уопће испод средње; за орахе и лешњике добром; за брескве средњом; остало воће задовољава.

Виногради су с веће стране издали услед пероноспорне и лошег времена. Берба је местимице отпочела и каквоћа је понајвише добра у крајевима где није грожђе страдало. Мошт се плаћа у околици будапештанској са 80—90 круна, а у

другим крајевима са 60—80 круна по хектолитру. Стога је — наравно — свугде поскупило вино.

Јесење орање.

Ове ће године двоструко значење имати орање у јесен, зато је безусловно нужно да га сваки газда обави. Истина је, да нам је за враћом сетва и многи остали радови и да за све те послове мало имамо теглеће марве, но поред свега тога морамо озбиљно нагласити, да ће нам обилност идуће жетве врло много зависити од уредног орања у јесен. Пролетњи усев раније доспева у земљу, боље се смешта и сигурнији плод доноси ако падне у земљу, која је с јесени честито узорана. Да мале газде ово могу урадити, треба да пазе на време које имају на расположењу. Прошле године је много крајева било остало без јесењег орања и то је изазвало велику претрпаност послова у пролећу. Велико је зло било с пролећа, да је сетва управо почела тек у априлу и зато су оне газде, које су обавили јесење орање имале велику предност. Ове су газде већ одавно били и заборавили на сетву, када је многи немаран газда тек почињао сејати. Истина је, да је овогодишње пролеће било у овоме погледу као неки изузетак, али добро је, то запамтити, да се не би поновило. Само онај газда може мирне душе чекати прво пролетње, благодатно сунце, који је још с јесени своје њиве честито узорао

Ратиште крај Серета: Одмор наших домобранаца у Галичком селу.

Огледало светскога рата.

Наши непријатељи готово да су сасвим умукли. Француски, енглески државници говоре јавно, да је куцнуо одсудни час од како је Бугарска пристала уз нас, те продирући преко граница Србије, почела да заузима важна српска утврђења. Бугари су у размаку од Неготина до Струмнице на многим местима прешли српску међу, те јаком силом потискују српску војску. Пресецају најважније жељезничке пруге, заузимају већ и онај крај, којим ће немачка војска да продре до Цариграда, да отуда заузме Египат — ову житницу Енглеске. То ће Немцима и поћи за руком.

Грчка је изјавила да Француска и Енглеска не рачунају с њоме, јер им она у овоме светскоме метежу не може помагати.

Русија се одапрла из све снаге, да мађарске, аустријске и немачке чете одвуче са српскога бојишта, али јој је све напрезање било узалудно.

Војске наше, које стоје у источној Галицији и у Волхинији, истерали су Русе из њихових утврђења унаоч томе, што су их Руси жестоко бранили. Славни војсковођа Немаца Хиценбург спрема одсудни пораз

руској војсци и тек што јој није отео вароши Ригу и Динабург, које су по Русе врло важне.

Талијанце стално сузбијамо.

Енглези су при задњем нанадају оставили на бојишту тридесет хиљада, а Французи двадесет хиљада мртвих. И они већ знају, да ће се рат свршити на Балкану.

Срби страхују, да ће са руским поразом бити и они изгубљени.

Коњи у рату.

У данашњем се рату такмачи обртнички развитак са коњарством. Несумњиво је, да није доста само имати довољно топова и оружја, него је још потребно, да исто можемо на време онамо однети и поставити, где то војнички интереси изискују. У ову су нам сврху од неоцењиве вредности наши коњи.

И ако данас и ваздушни стројеви велик део радова на себе примећу, ипак зато највише задатака има коњица да изврши. Против немачких краених пруских, ханOVEREКИХ и холштајнских коња боре се данас енглески, австралијски, гломазни и лаки арапски коњи. Из Арапске се сваке године хиљадама коња односи у Индију, где је одгајивање врло тешко. Осим тога је онде много још и коња из Аустралије. У Африци, у бојевима, учествују екваторски, хотентотски и семалски коњи. Берберски и алгирско-марокански коњи су доспели на европско ратиште у француској војсци.

Да се и јапанска коњица појавила

Са севернога ратишта: Развађени руски топови у Ивангороду.

набратишту, то би била најгора коњица, Јапанци су у свему одлични подражаваоци, но у коњарству не могоше достићи своје узоре. Годи-нама су, без икаква плана и без обзира на годишње климатске при-лике и остале услове, одгајивали нај-разноврсније врсте. За сва то време нису могли да дођу до једне згодне врсте. Да против Руса нису могли постићи потпун успех, биће да је један од најважнијих разлога и тај, што нису имали добру коњицу.

Енглеска је послала на ратиште у Француску и Белгију своје најбоље коње, такозване хунтере, а францу-ска, поред осталих, и своје огромне нормане,

Русија је послала на источно ра-тиште своје најбоље коње, нарочито донске ремонде, које се тимаре на донским цустарама. Мали војнички коњи су издржљиви, али спори. Свима су достојни такмаци наши коњи из Мађарске. Један немачки генерал је рекао, да он не може замелити за војничке сврхе бољег коња од мађарског. Мађарски коњ има јаке мишиће, брз је и издржљив, а уз то је и са малим задовољан.

Састанци за нашу потпорну благајницу.

Врло нагло расте број оних, који су похитали да осигурају себе и своју породицу код радничке потпорне благајнице. По свима крајевима у земљи држе се састанци, на којима се држе поучна предавања о користима пот-порне благајнице и тим приликама се уписују за чланове врло многи, који мисле и на сутра, на своју будућност.

Вода за домаће животиње.

И домаће животиње као и људи морају имати добру пијаћу воду. Вода мора бити фришка, безбојна, безмирисна и куска. Мутна и са талогом вода није добра за стоку. Изворска вода из камена има много минералних састојака, те услед тога штоди животињама.

Пазимо, да вода коју дајемо живо-тињама не буде врло хладна; уста-јала вода не гаси жеђ. Пошто је животском организму главни састо-јак вода, те исте без воде не могу ни постојати. Животиње пре прона-дају од жеђи, него ли од глади.

Рогата марва и свињи више тре-бају воде, него ли коњ и овца. Но зато и коњу и овци треба давати свеже воде. Често исте животиње захтевају више воде него редовно. Јер коњ који је много јурио, или крава, која је много млека дала, сва-којако више воде пију, него ли коњ, који је лежао у штали или крава, коју не музу. Јако ладна вода нарочито коњу штоди. Отуда су често грчеви код животиња.

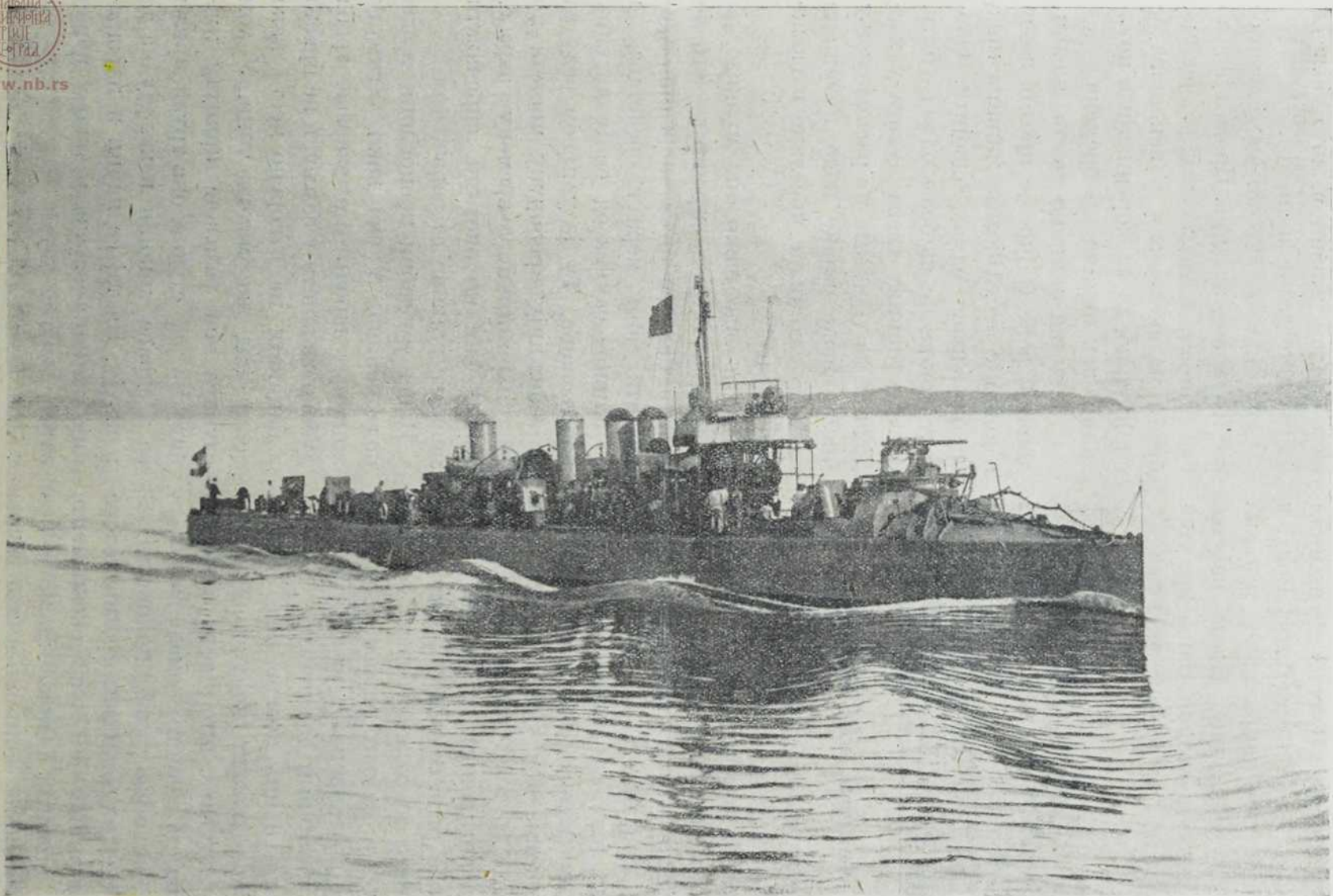
Колико воде требају дневно поје-дине животиње, то је тешко одре-дети, јер то од многих околности зависи. Зависи од величине живо-тиња, од хране итд. Ако животиње више или мање пију него дневно, или не прилазе чистој води, или пију ону из брље, то је болесна појава, то је томе потребно благовремено обавестити ветеринара, да би смо на време добили савета.

Бунаре у зараженим крајевима.

www.nb.rs

Н
А
Р
О
Л
О
Г
И
Ј
А
Б
И
Г
Л
И
О
Т
Е
К
А

Једна торпедњача.

треба закопати. Воду у сумњивим бунарима треба прегледати. Воду у бунарима тим поправљамо, што из истих муљ вадимо. После вађења муља воду неколико дана не употребљавајмо, јер је још нездрава.

Колера код живине.

Болест, од које наша живина најчешће и најтеже страда, јесте колера.

Не треба нарочито напомињати, да је њезина опасност највише у томе, што је та болест лако прионљива, дакле заразна.

Свака животиња лако је подложна бацилима колере. И не само живина, већ и коњи, пси, мачке, па и људи не чине у томе изузетак. Људска колера не преноси се на стоку, исто тако као што се колера једне врсте животиња не може пренети на коју другу. Али се зато зараза међу појединим врстама шири врло брзо и са врло убитачним дејством.

Пошто бацил колере код живине има јако заразно дејство, онда нас и не зачуђава, што често пута сва живина, до једнога комада, мора да утине, како се у њој појави та зараза. Као најбољи лек против колере код живине је овај: екскременте треба спалити а кокошињак и све оне предмете, који су имали додир

са оболелом живином, што боље и пажљивије дезинфицирати.

Слично, као код човека, јавља се колера и код живине. Пролив је врло брз спојен с дављењем, грчевима, брзим малаксавањем и завршава се смрћу тако, да за коренитији и поузданији лек немамо ни времена.

С почетка живина често жедни, доцније ређе. Најпре је пролив зелен а доцније бео. Оболела живина мора се од здраве одмах одвојити. Оболелу кокош је најбоље одмах убити. Здраву живину треба чувати у хладовини, да увек има на расположењу чисте, свеже пијаће воде, помешане са мало салицилне киселине и свеже зелене траве.

Али и овде важи оно правило, да је лакше болест спречити, него је лечити. Само се треба енергично прихватити свију мера и средстава, да се живина сачува од свију могућих побољевања. Ту је у првом реду за најозбиљнију препоруку чистота по живинарницима у времену заразе, како бесни по околини, спречавати мешање живине са зараженом.

И пси су добри преносиоци заразе код живине. А ево како. Угинулу живину, нарочито од заразе, треба дубоко закопати у земљу, а не просто избацити на отворено место, како се то код нас махом чини. У том случају пси развлаче цркнуту живину на све стране, она трули, црвља се и здраве кокоши наваљују на то и кљују. На тај се начин и најздравија живина зарази и тако у корен затире запате.

Превишње одликовање. Његово Величанство краљ благоволио је одликоваги Његову Узоритост др-а Јована Черногоха, примаса домовинске католичке цркве, највишим владарским одликовањем: великим крестом ордена Св. Стевана и поделити му уједно наслов врховног свећеника тога ордена.

Краљевски дарови. Његово Величанство краљ даровао је удовици Барбари Шпиталер, којој се десет синова боре на бојиштима за краља и домовину, дивно сребрно «Христово расипатије» — урешено са почетним словима краљевског имена.

Нови почасни доктори. Правни и државословни факултат свеучилишта у Будапешти закључно је ономад, да промовира министра-председника грофа Стевана Тису на част почасног доктора права, а надвојводу Јосифа, немачког маршала ил. Макензена и турског министра рата Енвер пашу на част почасног доктора државних знаности.

Молба Друштва Црвенога Крста. Прибиралачко одељење Друштва Црвенога Крста обраћа се са топлом молбом свима домољубима: да дарују нашим рањеним војницима јастука, павлака, пешкира, чаршава и покривача и да пошаљу дарове своје на адресу (Budapest, Papnövelde-utca 6. I. e.) одељења тога друштва.

Нове сребрне круне. У последње време виђају се нове сребрне круне, које се уводе у промет уместо досадашњих. Те су круне издане 15. августа а од досадашњих разликују се тиме, што имају на налеђу лаворов венац, у којем су године 1914/1915. Ради тога почеле су се из промета повлачити досадашње круне, тако да задњи рок повлачења истиче 15. новембра ове године.

Скупе чизме. Прошла су давно она добра времена, када је сиромах човек могао купити себи на вашару за 6—8 форината

нове добре чизме. Данас пенџета или паглавци стоје толико, колико су некад стајале сасвим нове чизме. У ово ратно време иште сваки чизмар 50 круна за пар чизама.

Путовање у Фиуму. Са надлежне се стране приопћује ова одредба заповедништва југо-западног фронта: За издање посебних дозвола путовања за град те дистрикт Фиуму као и из ових, позвано је у првом реду етапно заповедништво 5. војске, но ово је овластило ц. и кр. војно заповедништво у Загребу, да исто издаје наведене дозволе. У подручје ц. и кр. војног заповедништва загребачког спадају ове жупаније и градови и то: загребачка, varaždinska, беловарско-крижевачка, модрушко-речка и личко-крбавска, и градови Загреб и Varaždin.

Сечењев мост. Будапештански такозвани мост ланчаник биће идућега месеца предан промету. Тим поводом изнесен је предлог, да се мост прозове «Сечењев мост», јер је гроф Стеван Сечењи стекао највише заслуга за изградњу тог важног, најстаријег и најлепшег будапештанског комуникационог средства.

Споменик на дну мора. Нико још нема споменик на дну мора, како га има руски цар Петар Велики. А и до те је почасти дошао на необичан и по Русе непријатан начин. За испражњивања Риге скинули су Руси и тамошњи споменик Петра Великога, окрцали га на пароброд и хтели су га да отпреме у коју сигурну луку. Но пароброд је потонуо, па еада заједно са спомеником лежи на дну мора.

Књижевна вест. Изишао је из штампе „Пријатељ Народни“, први српски календар за год. 1916. Повећан је и велик је седам табака велике осмине, а доноси уз поучну и забавну садржину још и 32 лепе слике из данашњега рата. — Уредио га је и ове године Чика-Стева. — Цена му је 60 филира и поручује се у Наклади Франклиновога Друштва (Budapest, Egyetem-utca 4.).

Из почиштене Буковине: Жене у народном оделу.

ЗАБАВА

Ратне цртице.

Како је освојен Београд.

Ратни дописник градачке «Tagespost» потанко описује топничке припреме пре прелаза преко реке Дунава и Саве и провале у Београд, као и коначни јуначки јуриш и улаз савезничких чета у српску престоницу.

У очи на 5. октобра почеле су се топничке приправе, које су биле увод у офензиву против Србије. Неколико дана пре допремљени су бројни топови на српску границу и постављени су у положаја; у средишту прелазног фронта концентrirане су бројне батерије свих калибара, које су држале места одређена за прелаз под издашном ватром: била је то канонада, која је расла сваким часом. Хитац за хитцем падао је на српске обалне позиције, које су биле између кућица и високе кукурузовине. Чitava линија Саве и Дунава била је један ватрени ланац. У ноћи на 6. октобра достигла је топничка палба врхунац. Аустро-угарски и немачки тешки топови ритали су ужасну ватру на

београдске утврде, која се палба у последња 24 сата подвостручила. Попут сабласти клизали су се ноћном тамом пред Београдом дунавски монитори, који су такођер прецизном ватром подупирали акцију.

Али ни непријатељ није остао миран; његови дуги бродски топови узвраћали су ватру са Топчидера и Калимегдана, а из позиција на висовима иза Београда сипала се жестока ватра на Земун. Јасан и светао одражај спаљених хитаца тачно је опредељивао циљ, тако да су о поноћи били ућуткани сви топови на цитадели. Жарка је румен обасјавала град: у околици Калимегдана и Топчидера проузрочиле су наше гранате пожар.

За то време довршене су и последње приправе за пешачки нападај. Док су српске батерије жестоко радиле, спустили су обкопници у реку понтоне, а колоне за јуриш запете су ишчекивале налог, да крену напред. Главно место продирања у град Београд било је подручје земунске савске низине између Ратног и Циганлије отока протежући се уз жељезнички насип у дужини од 2 километра. У куту Саве—Дунава, западно од Ратног отока, биле су се укопале колоне за јуриш. Западно одавде протезала се навална линија према северном рукавцу Саве. Овде су били одређени прелази код Шикаре, код Вољеваца и Велике Баре код Прогара.

Око два сата у јутро дигле су се колоне из својих шанчева. За час су били пуни понтови, који су одмах кренули, неколико јаких замаха дугим неслима и већ су се ближиле српској обали немачке и аустро-угарске чете. Према Београду веслало је око 2000 момака.

Српско је топништво покушало изуставити подхват, али без успеха. Све се више показивала надмоћ савезничког тешког топништва. Топови на цитадели били су ућуткани, но још су увек грмеле батерије с Великог Врачара, Дедиња и са околних брда, али нису могле спречити прелаза. Две тисуће брзих људи скочило је на копно, те су одмах пошли северним и западним крајем према граду и заштићујући се жељезничким насипом, те су се брзо укопавали, као и на Циганлији. Брзо су добили појачања; долазили су даљњи батаљони, који су за кратко време сачињавали јак фронт од жељезничке мостне главе све до мочваре Макиш, која их је штитила с бока.

Почело је свитати. Чекајући на одлучни јуриш, шуњали су се пешаци иза насипа. Одједанпут су замукнуле српске батерије; неколико часова владала је гробна тишина, а онда су и опет загрмели савезнички топови, али Срби нису узвраћали. Да ли су већ испразнили град? Не, нису; то је само њихова варка; једва су се почели јуришајући редови мицати прама унутрашњости града, сасула се на њих туча танади. По улицама се развио паклени бој. Дивља бука одјекивала је улицама. Из кућа се пуцало на ненријтеља. За прозорима стајали су српски пешаци; иза гаришта и рушевина, на крововима поставили су се стројни одели, који су силно бранили улаз у град.

Но наше су колоне ипак даље јуришале. Кундацима су пробијали врата, тако, да се морала готово свака кућа посебно освајати. У иети мах су јуришале чете с Циганлије на висове. Непријатеља су спопали са две стране; но Срби још нису попустили. Два дана и две ноћи беснео је дивљи улични бој; најогорченије се борило за цитаделу и Топчидер.

Тешки мужари изврено су припремили пешаштву бој за Калимегдан; хитци су шишали и један за другим стварали — продоре.

Страшно су разорили нове утврде, дело енглеских мерника; бројне запреке и заклопишта била су управо смрвљена. Но унаточ тому нису Срби уз лаку цену напустили својих утврда; морали су се у борби на ножеве и пренма о преа избацити.

Кад је тако био заузет северни део, беснео је жесток отпор још у јужном делу града, док нису почеле притицати све јаче колоне, па су тек заједничком навалом оеојиле и тај део града. Неколико сати касније, пошто су на краљевском конаку залепршале савезничке заставе, стигле су и војничке области у освојен град, што га је његово становништво сасвим оставило.

Одговорни уредник : ЧИКА-СТЕВА.

Издаје : Franklin-Társulat,
Budapest, IV., Egyetem-utca 4. sz.

ОГЛАСИ

Огласи се примају у наклади

ЊИВЕ

Budapest, IV., Egyetem-u. 4.

ПОЗИВ НА ПРЕТПЛАТУ.

Преплатна је цена недељном, илустрованом, ратарском листу Њиви само 3 круне годишње. Поред ове малене претплатне цене добивају наши поштовани претплатници календар на дар, као божићни поклон Њивин — читаоцима.

Кад смо пре седамнаест година основали ратарски недељни лист Њиву нагласили смо: да смо ради да листом овим по јефтину цену уносимо у српску ратарску кућу здраву и корисну поуку, да забавним начином поучавамо српскога ратара корисноме знању и умењу — зарад његова свестрана напретка а у времену, у коме се свако живи отима да напредује. — Прелистајте нашу Њиву од године 1898. па до данас, па ћете се уверити из сваког ретка: да смо се поштено трудили, да се приближимо циљу, који смо истакли. Велики и неочекивани одзив, којег је стекао лист наш међу српским ратарима за ових седамнаест година излажења свога ободрава нас, да прионемо из све снаге и даље: да наша Њива буде из дана у дан све боља и лепша, а тиме српскоме ратару милија. — У то име излазиће Њива и од сада са овим подесним насловом сване недеље једанпут, на целом табану овако лепе глатке артије, урешена лепим и одабраним сликама и доносиће у свакоме броју: поуке из пољоделства, воћарства и из сване друге гране кориснога рада; учиће ратаре пчеларењу, гајењу стоке и пернате живине; извештаваће га о новостима у народу и држави, називаће му шта бива по свету; саопштаваће му земаљске и државне законе и уредбе; поучаваће га у разним важнијим грађанским пословима; одговараће на његова питања и упутиће га како да се помогне у својој нужди и потреби. — Овако лепо урешен, јефтин, забавно-поучни, недељни лист као што је наш лист Њива, — снажиће Србина ратара у борби живота за његов опстанак и напредак. У то име молимо све Србе ратаре који радо читају и читањем се пријатно забављају и поучавају: да се претплате на Њиву одмах од првих бројева, а ми ћемо им лист слати тачно и уредно. Лист је наш јефтинији и од погачица, зато га нико не може добити на вересију. — Претплата се шиље на адресу:

A Nyiva kiadóhivatalának Budapest, IV., Egyetem-utca 4.